

Innst. S. nr. 115

(2000-2001)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om samtykke til ratifikasjon av Cartagena-protokollen om genmodifiserte organismer av 29. januar 2000 til konvensjonen om biologisk mangfold av 5. juni 1992

St.prp. nr. 34 (2000-2001)

Til Stortinget

Sammendrag

Utenriksdepartementet viser i proposisjonen til FNs konvensjon om biologisk mangfold av 5. juni 1992 som er den første globale avtale som omfatter vern og bærekraftig bruk av alt biologisk mangfold. Konvensjonen har som sentral målsetting å sikre en rettferdig global fordeling av godene som produseres på basis av genetiske ressurser. Dette er en rammekonvensjon som forutsetter utarbeidelse av protokoller med mer detaljerte oppfølgingsforpliktelser. Konvensjonen har i dag 178 parter.

Under konvensjonen er det nå forhandlet fram og undertegnet en protokoll om handel med og bruk av levende genmodifiserte organismer, Cartagena-protokollen av 29. januar 2000. Genmodifiserte organismer (GMO) er dyr, planter, sopp, mikroorganismer og virus hvor det ved hjelp av gen- eller celledeteknologi er satt inn nytt genetisk materiale, eller det genetiske materialet er endret med slike teknikker.

Departementet viser til at en av grunnene til at partene besluttet å utarbeide en protokoll om GMO var særlig å beskytte utviklingslandenes interesser gjennom et internasjonalt regelverk.

Protokollen ble vedtatt med konsensus på ekstraordinært partsmøte under konvensjonen i Montreal, Canada 29. januar 2000. Protokollen ble undertegnet av Norge og 67 andre land på partsmøtet under konvensjonen i Nairobi, Kenya, 24.-25. mai 2000, i henhold til kgl. res. av 12. mai 2000.

Departementet viser til at protokollen antas å være av slik særlig viktighet at Stortingets samtykke til ratifikasjon er nødvendig i medhold av Grunnlovens § 26 annet ledd.

Protokollen anses å være et viktig framskritt for miljø- og forbrukerinteresser i internasjonale avtaler. Gjennom protokollen erkjennes det i en folkerettslig

avtale at genmodifiserte organismer krever særbehandling i forhold til andre produkter. Avtalen vurderes også som en anerkjennelse av importlandets rettigheter, da den sammen med bestemmelsene om merking av GMO gir mulighet til å kunne kontrollere all import av GMO. Avtalen vil også innebære større krav til eksportlandet/eksportøren om dokumentasjon av en GMOs innvirkning på miljøet. Landene kan basere en importbeslutning på føre var-prinsippet i tilfeller hvor det er mangel på vitenskapelig sikkerhet grunnet utilstrekkelig vitenskapelig informasjon og kunnskap om omfanget av potensielle skadevirkninger.

Det er i proposisjonen gjort rede for:

- Nærmere om genmodifiserte organismer, herunder:
 - Genmodifiserte organismer og deres formål.
 - Genmodifiserte produkters nytte.
 - Genmodifiserte produkters risiko.
 - Førsøksutsetting av GMO.
 - Kommersiell dyrking av og handel med GMO.
- Forhandlingene om protokollen.
- Protokollens hovedinnhold.
- Nærmere om de viktigste bestemmelsene i protokollen.

Når det gjelder de økonomiske og administrative konsekvenser viser departementet til at Norge allerede betaler organisasjonskostnader til sekretariatet for konvensjonen, som også skal være sekretariat for protokollen. Merknadene til sekretariatet som følge av gjennomføring av protokollen ventes ikke å bli vesentlige, og utgiftene vil bli dekket under Miljøverndepartementets ordinære budsjett.

Når det gjelder de økonomiske konsekvenser forbundet med den praktiske gjennomføring av protokollen i

Norge, er aktiviteten i Norge på GMO-området foreløpig beskjedent og begrenset til forskning.

Ratifikasjon av protokollen vil ikke kreve lovendringer. Protokollens krav i forbindelse med import er allerede gjennomført ved EØS-avtalens bestemmelser og genteknologiloven. Det vil utarbeides forskrift om regler for eksport av genmodifiserte organismer, som skal ivareta Norges krav til eksportører.

Komiteens merknader og tilråding

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Aud Blattmann, Gunn Karin Gjøl, Bent Hegna, Anders Hornslien, lederen Tore Nordtun og Torny Pedersen, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg

og Øyvind Vaksdal, fra Kristelig Folkeparti, Hilde Frafjord Johnson og Bror Yngve Rahm, fra Høyre, Bent Høie og Jan Tore Sanner, fra Senterpartiet, John Dale, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, og fra Venstre, Gunnar Kvasheim, har ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i ratifikasjon av Cartagena-protokollen om genmodifiserte organismer av 29. januar 2000 til konvensjonen om biologisk mangfold av 5. juni 1992.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 31. januar 2001

Tore Nordtun
leder

John Dale
ordfører

Aud Blattmann
sekretær